

datum 5. veljače 2021.
Svim medijima

Pritisak na civilno društvo umjesto argumentiranog dijaloga - čiji interes štitite?

[Inicijativu „Sjeme je naše ljudsko pravo“](#) (u daljnjem tekstu Inicijativa) čine udruge poljoprivrednika i podržavatelja s više od 25.000 članova te Hrvatska poljoprivredna komora, a do sada ju je peticijom poduprlo i preko 29.500 građana. Od početka uvođenja Nacrta prijedloga zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja u proceduru, Inicijativa upozorava na štetne odredbe nekih članaka – jer one znače udar na bioraznolikost i održivost malih OPG-ova, ali i poskupljenje hrane u RH.

Slučajno ili ne, udruzi Biovrt, jednom od pokretača Inicijative, počele su se dan za danom redati razne inspekcije – tržna, poljoprivredna, fitosanitarna... pitamo se hoće li ih biti još. Ovo je jasni čin zastrašivanja i pokušaja ušutkavanja. Udruga Biovrt bavi se očuvanjem bioraznolikosti i u skladu s time pokrenula je 2012. godine neformalnu društvenu banku sjemenja kakve postoje i funkcioniraju diljem svijeta te osiguravaju zainteresiranim hobi vrtlarima sjeme starinskih i ostalih sorti koje se ne mogu pronaći u redovnoj prodaji. Dok UN-ova Organizacija za hranu i poljoprivredu FAO naglašava važnost neformalnog sektora i tradicijskih sustava razmjene sjemena među poljoprivrednicima za očuvanje agrobioraznolikosti i genetske raznolikosti usjeva, u Hrvatskoj se ovim inspekcijama doslovno pokušava uništiti udruge koje ne tome rade i zakonom blokirati te tradicijske sustave.

Proučavajući postupak donošenja, otkrili smo razne proceduralne propuste u pripremi nacrta i prijedloga zakona i kršenje međunarodnih normi, zbog čega taj prijedlog nikada nije smio niti doći u saborsku proceduru. Javno savjetovanje trajalo je samo 15, a ne propisanih 30 dana. Uvođenje pojma “sjeme s obiteljskog gospodarstva” kao sjeme koje je zabranjeno stavljati na tržište i uzgaja ga se isključivo za vlastite potrebe predstavlja značajno odstupanje od temeljnih ciljeva EU direktiva s kojima se navodno usklađuje. Obrazac prethodne procjene učinka propisa nije naveo nikakve dokaze, argumente, analize, niti bilo kakve mjerljive pokazatelje učinka, a zanemaruje činjenicu da uvođenje pojma “sjeme s poljoprivrednog gospodarstva” izravno utječe na 57.330 proizvođača povrća i krumpira te 155.403 ratara te na ostale sektore.

Iako stižu podrške zakonu od raznih institucija, u njima nažalost ne vidimo konkretne argumente i odgovore na ono što od samog početka upozoravamo: prijedlog zakona s člankom 16.1 krši ljudsko pravo na sjeme koje je osigurano Međunarodnim ugovorom o zaštiti biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu. Od toga nisu izuzeti mali proizvođači, jedino ekološki i oni koji uzgajaju autohtone sorte uz uvjet da ih moraju upisati na sortnu listu. Svako nepotrebno administriranje, poput obaveze da se sjeme koje je zabranjeno stavljati na tržište mora upisati na sortnu listu inače namijenjenu isključivo popisivanju sorata za tržište, nema uporišta u međunarodnim normama i predstavlja dodatna ograničenja. Zanimljivo je da je podršku prijedlogu Zakona dao i Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, čiji je zaposlenik Krunoslav Karalić, pomoćnik Ministrice koji izdašno brani ovaj prijedlog Zakona u medijima. Koliko je ovo sukob interesa, ili općenito neetično ponašanje – ostavljamo javnosti na prosudbu.

Kome je u interesu diskreditirati i ušutkati ne samo nas, nego i tisuće ljudi koji su nas podržali, te i dalje “gurati” zakon koji ne bi nikako smio biti u proceduri radi proceduralnih grešaka i kršenja međunarodnih normi to procijenite sami. Nas ovo samo dodatno zabrinjava te još odlučnije poručujemo: #nedamosjeme!

Ako i vi želite podržati zahtjeve Inicijative – bilo kao udruge, poljoprivredni proizvođač, predstavnik znanstvene zajednice, zabrinuti građanin ili nešto drugo – možete to učiniti do nedjelje 7.2.2021.

INICIJATIVA SJEME JE NAŠE LJUDSKO PRAVO

godine svojim potpisom [OVDJE](#). Uskoro ćemo vas obavijestiti o daljnjim konkretnim koracima Inicijative.

U ime Inicijative,

Sunčana Pešak, tajnica Hrvatskog saveza udruga ekoloških proizvođača

Silvija Kolar Fodor, predsjednica udruge Biovrt - u skladu s prirodom

Robert Hadžić, član izvršnog odbora i stručnog vijeća Udruge obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava Hrvatske "Život"; član HPK Odbora za zakonodavstvo i Odbora za voćarstvo